

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

INGÅ/271/02.00.00/2025

209 § Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028 - Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Kommunstyrelsen 16.6.2025 § 178

Kommunens verksamhet och ekonomi styrs med hjälp av en budget och ekonomiplan som utarbetas för tre år framåt. Kommunfullmäktige ska före utgången av året godkänna en budget för kommunen för de följande kalenderåren. Budgeten och ekonomiplanen ska vara i balans eller visa överskott.

Vid budgetplaneringen beaktas hur eventuella ändringar gällande skatteinkomster och statsandelar påverkar ekonomin. Kommunförbundet och Finansministeriet har i maj 2025 gett prognoser för 2026 års statsandelar och skatteintäkter. Skatteprognoserna skiljer sig från varandra så vi har i likhet med tidigare år räknat ett medeltal av Kommunförbundets och Finansministeriets prognoser. Enligt medeltalet beräknas de totala skatteintäkterna med nuvarande inkomstskatteprocent på 8,1 % och nuvarande fastighetsskatteprocenter att för år 2026 bli 16,3 miljoner € fördelat på 12,3 miljoner € kommunalskatt, 3,5 miljoner € fastighetsskatt och 0,8 miljoner € samfundsskatt. Nuvarande skatteprognos är ca 350 000 € högre än de totala skatteintäkter som beaktats för planeåret 2026.

De förhandsuppskattade statsandelarna uppgår till totalt 2,1 miljoner € för år 2026. Statsandelsprognosen för kommunens basservice baserar sig på de av Finansministeriet gjorda förhandsuppskattningarna. Undervisnings- och kulturministeriet ger inga förhandsuppskattningar och de beräknas i detta skede att vara på samma nivå som för år 2025. Statsandelsprognosen är ca 320 000 € lägre än den prognos som beaktats för planeåret 2026.

Hyresintäkterna beräknas bli ca 180 000 € lägre än i budgeten för planeåret 2026.

Avskrivningarna för år 2026 beräknas uppgå till ca 3,5 miljoner €. Avskrivningarna är på en hög nivå då kommunen under de senaste åren gjort flera stora investeringar. Kommunen gjorde några investeringsreserveringar under åren med höga överskott. Investeringsreserveringarna gör att avskrivningarna inte kommer att påverkas till den del investeringarna uppnå en nivå på reserveringarnas storlek. Vid årsskiftet 2024 hade kommunen outnyttjade investeringsreserveringar på totalt 4,7 miljoner €. Den andel av investeringsreserveringarna som kan bokföras mot resultatet under verksamhetsår 2026 och därmed minskar påverkan av avskrivningskostnaderna beräknas vara ca 0,5 miljoner €.

Kommunstyrelsen 16.6.2025 § 178

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan talousarviolla ja vähintään kolmeksi vuodeksi laadittavalla taloussuunnitelmalla. Kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion ja taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarviosuunnittelussa on huomioitava, miten mahdolliset verotuloihin ja valtionosuuksiin kohdistuvat muutokset vaikuttavat talouteen. Kuntaliitto ja valtiovarainministeriö ovat toukokuussa 2025 julkaisseet ennusteet vuoden 2026 valtionosuuksista ja verotuloista. Ennusteet poikkeavat toisistaan, joten olemme noudattaneet aikaisempien vuosien talousarvioperiaatetta ja laskeneet keskiarvon Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennusteista. Verotulojen kokonaiskertymä perustuu nykyiseen 8,1 % tuloveroprosenttiin ja nykyisiin kiinteistöveroprosentteihin, jotka tekevät keskiarvon mukaan 16,3 miljoonaa € vuonna 2026 ja jakautuvat seuraavasti: kunnallisvero 12,3 miljoonaa €, kiinteistövero 3,5 miljoonaa € ja yhteisövero 0,8 milj. € Nykyinen veroennuste on noin 350 000 € korkeampi kuin suunnitteluvuodelle 2026 huomioitujen kokonaisverotulot.

Ennakoarvioiden mukaan valtionosuudet olisivat yhteensä 2,1 miljoonaa euroa vuonna 2025. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusennuste perustuu valtiovarainministeriön ennakoarvioihin. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei anna ennakoarvioita ja niiden arvioidaan tässä vaiheessa olevan samalla tasolla kuin vuonna 2025. Valtionosuusennuste on noin 320 000 € alhaisempi kuin ennuste, joka on huomioitu suunnitteluvuodelle 2026.

Vuokratulojen arvioidaan olevan noin 180 000 € alhaisemmat kuin suunnitteluvuoden 2026 talousarviossa.

Toimintavuoden 2026 poistojen arvioidaan olevan noin 3,5 miljoonaa €. Poistot ovat korkealla tasolla, koska kunta on viime vuosina tehnyt useita suuria investointeja. Kunta teki joitakin investointivarauksia vuosina, jolloin ylijäämä oli korkea. Investoinnit eivät vaikuta poistoihin niiltä osin kuin ne pysyvät varausten puitteissa. Vuodenvaihteessa 2024 kunnalla oli käyttämättömiä investointivarauksia yhteensä 4,7 miljoonaa €. Toimintavuoden 2026 tulosta vastaan kirjattavan investointivaraosuuden, joka näin ollen

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

Räntekostnaderna är fortsatt relativt hög nivå då kommunen har en hög lånebörda. I nuläget uppskattas räntekostnaderna för år 2026 bli ca 0,7 miljoner €.

Med ovannämnda intäktsbas, räntor och avskrivningar kan kommunens verksamhetsbidrag vara ca 15,1 miljoner € för att uppnå en budget i balans.

Kommunen har per 31.12.2024 ett kumulativt överskott i balansen på 6,4 miljoner €, men budgeten för år 2025 är ett underskott på -2,3 miljoner €, vilket skulle minska överskotten till 4,1 miljoner €.

Eventuella försäljningsvinster från tomt- och fastighetsförsäljningar beaktas inte i budgeten. Ifall kommunen säljer tomter eller fastigheter under verksamhetsår 2026 som medför en försäljningsvinst kommer vinsten att beaktas som resultatökande och inte för att täcka verksamhetens övriga kostnader.

Kommunen beaktar ökning på 2 % i budgeten. Ökningen inkluderar löneökningar och inflationsökning på budgetårets kostnader.

Eftersom det ekonomiska läget är utmanande gjordes en ekonomisk granskning inför budgetarbetet 2025 och kommunstyrelsen beslöt om effektiviseringsåtgärder på totalt -391 000 €. Åtgärderna beaktades i uppgörandet av 2025 års budget. De gjorda effektiviseringsåtgärderna räcker inte för att nå en ekonomi i balans utan arbetet fortsätter. I budgeten 2025 har kommunfullmäktige beslutat att kommunen inför budgeten 2026 gör ett totalekonomiskt program som beaktar kommunens driftsekonomi, kommunens inflöde av skatteintäkter och en långsiktig plan för investeringar utarbetas. Utarbetandet av programmet synkroniseras med bildningssektorns arbete med servicenätverket.

Arbetet inleddes omedelbart efter att budgetarbetet godkänts. Under årets första kvartal har sektorerna och centralförvaltningen granskat sin ekonomi och verksamhet för att ta fram ekonomiska åtgärder som kunde förbättra ekonomin under de kommande åren. De sektoransvariga har i april gett en översikt över alternativa anpassningsåtgärder till kommunstyrelsen. Anpassningsförslagen inkluderar den ekonomiska möjligheten till anpassning samt åtgärdernas konsekvenser. I anpassningsåtgärderna har även beaktats möjligheterna till försäljning av fastigheter, investeringsprogrammets omfattning samt möjligheter till ökning av skatteintäkterna via såväl ökning av kommunalskatteprocenten som fastighetsskatteprocenterna.

Som en grund för budgetdirektiven diskuterade förhandlingskommittén riktlinjer gällande ekonomiska åtgärder på basen av de förslag som sektorerna tagit

vähentää poistokustannusten vaikutuksia, arvioidaan olevan noin 0,5 miljoonaa €

Korkokustannukset ovat edelleen melko korkealla tasolla. koska kunnalla on suuri velkataakka. Vuoden 2025 korkokustannuksiksi arvioidaan tällä hetkellä noin 0,7 miljoonaa €.

Yllä mainituilla tuloperustalla, koroilla ja poistoilla kunnan toimintakate voi olla n. 15,1 miljoonaa € tasapainoisen talousarvion saavuttamiseksi

Kunnalla on 31.12.2024 tilanteen mukaan 6,4 miljoonan € ylijäämäkertymä, mutta vuoden 2025 talousarvion alijäämä on -2,3 miljoonaa €, mikä supistaisiin ylijäämän 4,1 miljoonaan €.

Mahdollisten tontti- ja kiinteistömyyntien myyntivoittoa ei huomioida talousarviossa. Mikäli kunta toimintavuonna 2026 myy tontteja tai kiinteistöjä, joista saadaan myyntivoittoa, voitto huomioidaan tuloskasvuna, eikä sillä kateta toiminnan muita kustannuksia.

Kunta huomio talousarviossa 2 % kasvun. Kasvu sisältää palkankorotukset ja talousarviovuoden kustannusten inflaatiolisän.

Koska taloudellinen tilanne on haastava, ennen talousarvion 2025 suoritettiin taloudellinen tarkastelu ja kunnanhallitus päätti yhteensä -391 000 € tehostamistoimenpiteistä. Toimenpiteet otettiin huomioon vuoden 2025 talousarviota laadittaessa. Tehostamistoimenpiteet eivät riitä talouden tasapainottamiseen, vaan työ jatkuu. Kunnanvaltuusto on määrännyt vuoden 2025 talousarvion yhteydessä, että kunta laatii vuoden 2026 talousarviota varten kokonaistaloudellisen ohjelman, jossa otetaan huomioon käyttötalous ja kunnan verotulot ja laaditaan pitkän aikavälin investointisuunnitelma. Ohjelman laatiminen synkronisoidaan sivistyssektorin palveluverkostotyöhön.

Työ aloitettiin heti, kun talousarvio oli hyväksytty. Vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana toimialat ja keskushallinto ovat tarkastelleet talouttaan ja toimintaansa nostaakseen esiin taloudellisia toimenpiteitä, jotka voisivat kohentaa taloutta tulevina vuosina. Toimialavastaavat antoivat kunnanhallitukselle huhtikuussa katsauksen vaihtoehtoisista sopeuttamistoimista. Sopeutusehdotukset sisältävät taloudelliset mahdollisuudet ja toimenpiteiden vaikutukset. Sopeuttamistoimissa on otettu huomioon myös mahdollisuudet myydä kiinteistöjä, investointiohjelman laajuus sekä mahdollisuudet lisätä verotuloja niin kunnallisveroprosenttia kuin kiinteistöveroprosenttejakin nostamalla.

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

fram. Icke lagstadgad verksamhet så som morgon- och eftermiddagsverksamhet diskuterades och nämnden för fostran och utbildning behöver granska hur verksamheten i fortsättningen ordnas. Nämnden behöver även ta ställning till anpassning av skolnätverket för att kunna ge sitt förslag över hur de ekonomiska anpassningsåtgärderna kan uppnås. Utvecklandet av skolnätet planeras i samarbete med logistiken för att uppnå en så effektiv ruttplanering som möjligt.

Det totalekonomiska programmet diskuterades i kommunstyrelsen 19.5.2025 § 131 och tas till behandling den 16.6.2025 i samband med att budgetdirektiven fastställs.

I budgetramen har tagits i beaktande det totalekonomiska program som gjorts inför budgeten 2026. I ramen finns en effektivisering av verksamheten på totalt 320 000 €, minskning av hyresintäkter för tekniska sektorn på 180 000 € samt en ökning av skatteintäkterna på totalt 1,5 miljoner €.

Planeåren 2027-2028 budgeteras med intäktsbasen gällande skatteintäkter och statsandelar baserar sig på de av Kommunförbundet och Finansministeriet erhållna prognoserna. I likhet med budgeten 2026 beaktas i planeåren 2027-2028 ett medeltal av de uppgifter kommunen har till sitt förfogande. Även i planeåren beaktas de ekonomiska åtgärderna

Ekonomiska konsekvenser:

Anknytning till strategin: Ekonomisk hållbarhet är Ingås trumf också i fortsättningen

Beredare: ekonomichefen, kommundirektören
Tilläggsuppgifter: charlotta.lindvall(at)inga.fi, 050-324 4141
Föredragande: kommundirektören

Förslag:

Kommunstyrelsen ger följande direktiv till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028.

Tidtabell för budgetarbetet:

Juni:

- Nämndernas första budgetdiskussion. Prioriteringar och satsningar/förändringar i verksamheter. Vilka strategiska mål satsar nämnden på under verksamhetsår 2026.
- Nämnderna listar kommande investeringsbehov för åren 2026-2028 och ger informationen tekniska nämnden för kännedom.
- Totalekonomiska programmets åtgärdsförslag behandlas i kommunstyrelsen
- Kommunstyrelsen fastställer budgetramarna 16.6.2025

Neuvottelutoimikunta linjasi talousarvio-ohjeiden perustaksi taloudellisia toimenpiteitä toimialojen tuottamien ehdotuksen pohjalta. Toimikunta keskusteli ei lakisääteisestä toiminnasta, kuten aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja kasvatusta- ja opetuslautakunnalle annettiin tehtäväksi tutkia, miten toiminta jatkossa järjestetään. Lautakunnan on myös otettava kantaa kouluverkon sopeuttamiseen voidakseen antaa ehdotuksensa siitä, miten taloudelliset sopeuttamistoimenpiteet voidaan saavuttaa. Kouluverkon kehittämistä suunnitellaan yhteistyössä logistikon kanssa, jotta reitit voidaan suunnitella mahdollisimman tehokkaasti.

Kunnanhallitus keskusteli kokonaistaloudellisesta ohjelmasta 19.5.2025 § 131 ja asiaa käsitellään 16.6.2025 talousarvio-ohjeiden vahvistamisen yhteydessä.

Talousarviokehyksissä on otettu huomioon talousarviota 2026 varten laadittu kokonaistaloudellinen ohjelma. Kehyksiin sisältyy toiminnan tehostamisen yhteensä 320 000 €, vuokratuottojen väheneminen teknisellä sektorilla 180 000 €, sekä verotulen yhteensä 1,5 miljoonan € lisäys.

Suunnitelmavuosien 2027–2028 budjetoinnissa verotuloja ja valtionosuuksia koskeva tuloperusta perustuu Kuntaliitolta ja valtiovarainministeriöltä saatuihin ennusteisiin. Kuten vuoden 2026 talousarviokehyksessä, suunnitelmavuosien 2027–2028 budjetoinnissa sovelletaan saatavilla olevien tietojen keskiarvoa. Taloudelliset toimenpiteet huomioidaan myös suunnitelmavuosissa.

Taloudelliset vaikutukset:

Yhteys strategiaan: Taloudellinen kestävyys on jatkossakin Inkoon valtti

Valmistelija: talouspäällikkö, kunnanjohtaja
Lisätietoja: charlotta.lindvall(at)inga.fi, 050 324 4141
Esittelijä: kunnanjohtaja

Esitys:

Kunnanhallitus antaa seuraavat ohjeet lautakunnille ja keskushallinnolle talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028 laatimista varten:

Talousarviotyön aikataulu:

Kesäkuu:

- Lautakuntien ensimmäinen talousarviokeskustelu. Priorisoinnit ja panostukset/muutokset toiminnoissa. Mihin strategiisiin tavoitteisiin lautakunta panostaa toimintavuonna 2026.
- Lautakunnat laativat listan tulevista investointitarpeista

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

Augusti:

- Påverkningsoorganen involveras i budgetarbetet
- Nämnderna håller aftonskola där de för en budgetdiskussion baserad på de av kommunstyrelsen givna budgetdirektiven
- Kommunfullmäktiges principer om effektivisering av verksamheten
- Kommunstyrelsen granskar och uppdaterar vid behov budgetdirektiven och -ramarna för åren 2026-2028
- Kommunfullmäktiges aftonskola gällande budgeten ordnas i samband med strategiarbetets kick-off 25.8.2025
- Kommunstyrelsens budgetseminarium 28.8.2025

September:

- Nämnderna ger sina budgetförslag inkluderande investeringsplan
- Styrelsen för en remissdiskussion/aftonskola angående budgeten den 6.10.2025 i samband med sitt möte och granskar vid behov sitt budgetdirektiv

Oktober:

- Förhandlingskommittén diskuterar sektorernas budgetförslag 2026 efter samtliga nämndbehandlingar
- Verksamheterna lämnar sitt budgetmaterial till centralförvaltningen senast onsdagen den 1.10.2025.
- Kommundirektörens budgetförslag färdigställs
- Kommunstyrelsens första budgetbehandling den 23.10.2025.

November:

- Kommunstyrelsen ger sitt budgetförslag den 10.11.2025
- Kommunfullmäktige fastställer budgeten 2026 i samband med att skatterna fastställs den 17.11.2025

Budgetens uppbyggnad:

- Budgeten och ekonomiplanen består av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel. Ingå kommuns anslag i driftsekonomidelen är bindande mot fullmäktige på nettonivå och per ansvarsområde.
- Interna anslag är bindande mot motsvarande utgifts- och inkomstanslag oberoende av ansvarsområde.
- Investeringsanslagen är bindande mot fullmäktige på nettonivå.
- Anslagen för ökning och minskning av upplåning samt långfristiga lån är bindande mot fullmäktige på nettonivå.

Nämndernas budgetförslag ska inkludera:

- En redogörelse över verksamheten inom de olika ansvarsområdena
- Anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas
- Förändringarna i verksamhetens anslag presenteras i

vuosina 2026–2028 ja antaa listan tekniselle lautakunnalle tiedoksi.

- Kunnanhallitus käsittelee kokonaistaloudellisen ohjelman toimenpide-ehdotukset
- Kunnanhallitus hyväksyy talousarviokehukset 16.6.2025

Elokuu:

- Vaikuttamistoimielimet osallistetaan talousarviotyöskentelyyn
- Lautakunnat järjestävät iltakoulun, jossa käyvät talousarviokeskustelua kunnanhallituksen antamien talousarvio-ohjeiden pohjalta.
- Kunnanvaltuuston periaatteet toiminnan tehostamisesta
- Kunnanhallitus tarkastaa ja päivittää tarvittaessa vuosien 2026–2028 talousarvio-ohjeet ja -kehukset
- Kunnanvaltuuston talousarvioiltakoulu järjestetään yhdessä strategiatyön kick-offin kanssa 25.8.2025
- Kunnanhallituksen talousarvioseminaari 28.8.2025

Syyskuu:

- Lautakunnat antavat talousarvioesityksensä, johon sisältyy investointisuunnitelma
- Hallituksen talousarvio palautekeskustelu/iltakoulu 6.10.2025 kokouksen yhteydessä. Kunnanhallitus tarkastaa tarvittaessa talousarvio-ohjeet.

Lokakuu:

- Neuvottelutoimikunta keskustelee toimialojen talousarvioesityksistä vuodelle 2026 kaikkien lautakuntakäsittelyjen jälkeen.
- Toimialat toimittavat talousarviomateriaalinsa keskushallinnolle viimeistään tiistaina 1.10.2025.
- Kunnanjohtajan talousarvioesitys laaditaan
- Kunnanhallituksen ensimmäinen talousarviokäsittely 23.10.2025,

Marraskuu:

- Kunnanhallitus antaa talousarvioesityksensä 10.11.2025.
- Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2026 verojen hyväksymisen yhteydessä 17.11.2025.

Talousarvion rakenne:

- Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Inkoon kunnan käyttötalousosan määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla sekä vastuualuekohtaisesti.
- Sisäiset määrärahat ovat sitovia vastaaviin meno- tai tulomäärärahoihin nähden vastuualueesta riippumatta.
- Investointiosan määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla.
- Ottolainauksen lisäys tai vähennys ja pitkäaikaiset lainat ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla.

Lautakuntien talousarvioesitysten tulee sisältää:

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

text och €.

- En utredning och analys över huruvida förvaltningsområdet har förändringar i sin verksamhet som kräver mer eller mindre resurser, personalminskningar/-ökningar eller övriga betydande resursförändringar.
- En förteckning över antalet tjänster och befattningar med förklaring till eventuella förändringar. Personalmängden bör vara anpassad till behovet inom sektorn.
- Centrala mätetal med jämförelsetal från tidigare år samt analys över mätetalens utveckling
- En prioritetslista över enhetens investeringsbehov samt alternativa lösningar
- Verksamhetsmål som är bindande på fullmäktigenivå ska tydligt anknytas till målen i kommunens strategi och verkställandet ska vara konkret och målen mätbara.

Kommunens strategi ska följas och strategins tyngdpunkter för budgetåret framgå ur budgetarbetet. Budgeten förankras i nuvarande strategi tills kommunfullmäktige beslutat om en ny strategi för de kommande fyra åren. De för budgetåret mest väsentliga strategiska målen lyfts upp i budgeten och verkställigheterna bör vara för budgetåret specifika och konkreta. Analys av nuläget, framtiden och förändringar i verksamheten även med beaktande av alternativa lösningar och inbesparingar ska tydligt framgå ur budgetförslaget. Behovet av att producera icke lagstadgade tjänster ska övervägas noga.

Budgetarbetet ska utgå från det fastställda bokslutet för år 2024, budgeten för år 2025 och prognosen för år 2025 som inkluderas i delårsrapporten för perioden januari-juni 2025.

Varje nämnd ska inom ramen för sitt eget verksamhetsområde följa upp hur man ska verkställa kommunens aktuella strategiska dokument under budgetåret. Parallellt med budgetarbetet uppgör sektorerna en grund för dispositionsplanen från vilken framgår verkställigheten och kostnaderna för de enskilda åtgärderna.

Med tanke på det ekonomiska anpassningsarbetet som pågår i kommunen ska sektorer i samband med budgetberedningen göra en uppräkningsalternativ som ska undersökas med tanke på nästa budgetår eller verksamhetsår. Inledandet och granskningen av nya anpassningsåtgärder ska inledas omedelbart. Budgeten ska inkludera en bilaga från varje sektor med förslag på ekonomiska anpassningsåtgärder för åren 2027, 2028 och 2029.

I kommunstyrelsens ansvarsområde ska det finnas en beskrivelse över hur Joddböleområdet utveckling ska framskrida och vilka resurser för det ska användas.

- Selvitys eri vastualueiden toiminnasta
- Tehtävien ja toimintatavoitteiden edellyttämät määrärahat ja arvioidut tuotot sekä selvitys rahoitustarpeen kattamisesta
- Muutokset toiminnan määrärahoissa esitellään tekstinä ja €.
- Selvitys ja analyysi mahdollisista muutoksista hallinnonalan toiminnassa ja siitä tarvitaanko resursseja enemmän tai vähemmän, henkilöstön lisäyksistä/vähennyksistä ja muista huomattavista resurssimuutoksista
- Luettelo virkojen ja toimien lukumäärästä, selitys mahdollisille muutoksille. Henkilöstömäärä tulee suhteuttaa toimialan tarpeisiin.
- Keskeiset tunnusluvut aikaisempien vuosien vertailulukuineen sekä analyysi tunnuslukujen kehityksestä
- Yksikön investointitarpeet tärkeysjärjestyksessä sekä vaihtoehtoiset ratkaisut
- Toimintatavoitteet, jotka ovat sitovia valtuustotasolla, on sidottava selkeästi kunnan strategian tavoitteisiin, ja toimeenpano on avattava konkreettisesti.

Kunnan strategiaa on noudatettava ja talousarviosta on käytävä ilmi strategian painopisteet talousarviovuodelle. Talousarviovuodelle olennaisimmat strategiset tavoitteet nostetaan talousarviossa esille ja toteutusten on oltava talousarviovuodelle spesifisiä ja konkreettisia. Talousarvioesityksestä on myös käytävä selvästi ilmi nykytilan, tulevaisuuden ja toiminnan muutosten analyysi ottaen huomioon myös vaihtoehtoiset ratkaisut. Ei-lakisääteisten palveluiden tarpeellisuutta on harkittavaa tarkkaan.

Talousarviotyön pohjana tulee käyttää vuoden 2024 tilinpäätöstä, vuoden 2025 talousarviota sekä tammi-kesäkuun 2025 osavuositarkastukseen sisältyvää ennustetta.

Jokaisen lautakunnan on oman toimialansa osalta seurattava kunnan ajankohtaisten strategisten asiakirjojen toteuttamista talousarviovuoden aikana. Talousarviotyön rinnalla toimialat laativat käyttösuunnitelman perustan, josta ilmenee kunkin toimenpiteen toteutus ja kustannukset

Kunnan käynnissä olevan taloudellisen sopeutustyön huomioon ottaen tulee toimialojen budjettivalmistelun yhteydessä laatia selvitys sopeuttamisvaihtoehdoista, joita tulee tarkastella seuraavaa budjetti- tai toimintavuotta varten. Uusien sopeuttamistoimien käynnistäminen ja tarkastelu on aloitettava välittömästi. Talousarvioon tulee sisältää liite jokaiselta toimialalta, jossa esitetään ehdotuksia taloudelliseksi sopeutustoimiksi vuosille 2027, 2028 ja 2029. Kunnanhallituksen vastuualueella tulee olla kuvaus

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

Kommunstyrelsen ger följande budgettram till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026:

Budgettram för den externa nettobudgeten gällande verksamhetsår 2026:

Kommunfullmäktige: -60 000 €
Revisionsnämnden: -20 000 €
Centralvalnämnden: -0 €
Kommunstyrelsen: -3 990 000 €
Nämnden för fostran och utbildning: -9 880 000 €
Välfärdsnämnden: -1 320 000 €
Byggnads- och miljönämnden: -800 000 €
Tekniska nämnden: -980 000 €

Investeringsnivån för år 2026 är 1,3-1,8 miljoner €.

Bilagor:**Behandling:**

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen och Strömberg följande tillägg i beslutet:

Kommunstyrelsen ber att kommundirektören granska ifall en del av kommunens övriga förvaltningsutgifter som uppstår angående Joddböles utveckling kan finansieras genom anslagen kommunen ersätts genom markanvändningsavtalet. Därutöver ska man till kommunstyrelsens budgetarbete komma med en ekonomisk analys angående Joddböles effekt på kommunens ekonomi. Likaså bör förslaget inkludera eventuella tillväxtåtgärder.

Kommunstyrelsen granskar budgetdirektivet i september innan nämndernas slutliga budgetförslag till styrelsen. Då granskas speciellt förhållandet mellan ökandet av skatteintäkterna, anpassning av verksamheten samt tidsperioden för balanseringsarbetet.

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om tillägget. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Beslut:

Godkändes med tillägg.

Verkställare: ekonomichefen

Delgivning: sektorcheferna

Ändringssökande: ändring kan ej sökas, gäller beredning

siitä, miten Joddbölen alueen kehittäminen etenee ja mitä resursseja siihen käytetään.

Kunnanhallitus antaa lautakunnille ja keskushallinnolle seuraavat talousarvioketkeykset vuoden 2026 talousarvion laatimista varten:

Ulkoisen nettobudjetin ketkeykset toimintavuodelle 2026:

Kunnanvaltuusto: -60 000 €
Tarkastuslautakunta: -20 000 €
Keskusvaalilautakunta: -0 €
Kunnanhallitus: -3 990 000 €
Kasvatus- ja opetuslautakunta: -9 880 000 €
Hyvinvointilautakunta: -1 320 000 €
Rakennus- ja ympäristölautakunta: -800 000 €
Tekninen lautakunta: -980 000 €

Vuoden 2026 investointitaso on 1,3-1,8 miljoonaa €.

Liitteet:**Käsittely:**

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsenten Bergman-Auvisen och Strömbergin kannattamana seuraavaa lisäystä päätökseen:

Kunnanhallitus pyytää, että kunnanjohtaja selvittää, voidaanko osa Joddbölen kehittämiseen liittyvistä kunnan muista hallintomenoista rahoittaa niillä määrärahoilla, joita kunta saa korvauksena maankäytösopimuksen kautta. Lisäksi kunnanhallituksen budjettiohjelmaan tulee esittää taloudellinen analyysi Joddbölen vaikutuksista kunnan talouteen. Samoin ehdotukseen tulisi sisältyä mahdolliset kasvutoimenpiteet.

Kunnanhallitus tarkastelee budjettiohjetta syyskuussa ennen kuin lautakunnat toimittavat lopulliset budjettiesityksensä hallitukselle. Tällöin tarkastellaan erityisesti verotulojen kasvun, toiminnan sopeuttamisen sekä tasapainottamistyön aikataulun välistä suhdetta.

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko lisäyksestä päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Päätös:

Hyväksyttiin lisäyksineen.

Täytäntöönpanija: talouspäällikkö

Tiedoksi: toimialajohtajat

Muutoksenhaku: ei muutoksenhakua, koskee valmistelua

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

Enligt kommunstyrelsens beslut 16.6.2025 granskar kommunstyrelsen budgetdirektivet i september innan nämndernas slutliga budgetförslag. Speciellt förhållandet mellan ökadet av skatteintäkterna, anpassning av verksamheten samt tidsperioden för balanseringsarbetet granskas.

Efter kommunstyrelsens behandling av ärendet i juni har Kommunförbundet uppdaterat sin skatteprognos i augusti 2025. För kommunens del avviker prognosen för år 2026 med ca -200 000 €. Ytterligare prognoser ges ännu under hösten, vilket kan försvaga eller förstärka det ekonomiska läget för kommunen.

I budgetramen från 16.6.2025 har tagits i beaktande det totalekonomiska program som gjorts inför budgeten 2026. I ramen finns en effektivisering av verksamheten på totalt 320 000 €, minskning av hyresintäkter för tekniska sektorn på 180 000 € samt en ökning av skatteintäkterna på totalt 1,5 miljoner €. Effektiveringen på 320 000 € är fördelad enligt följande: kommunstyrelsen 50 000 €, nämnden för fostran och utbildning 200 000 €, välfärdsnämnden 30 000 € och tekniska nämnden 40 000 €.

Då intäktsbasen försvagats bör gjorda beslut granskas. Detta medför att beredningen föreslår att kommunstyrelsen ålägger nämnderna att ytterligare granska sin verksamhet. Sektorernas effektiviseringsåtgärder ändras från totalt 320 000 € till 440 000 € enligt följande:

- Kommunstyrelsen: 50 000 + 20 000, totalt 70 000 €
- Nämnden för fostran och utbildning: 200 000 + 50 000, totalt 250 000 €
- Välfärdsnämnden: 30 000 + 10 000, totalt 40 000 €
- Byggnads- och miljönämnden: 0 + 20 000, totalt 20 000 €
- Tekniska nämnden: 40 000 + 20 000, totalt 60 000 €.

Förslag:

Kommunstyrelsen ger följande uppdaterade budgetram till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026:

Budgetram för den **externa** nettobudgeten gällande verksamhetsår 2026:

Kommunfullmäktige: -60 000 €
Revisionsnämnden: -20 000 €
Centralvalnämnden: -0 €
Kommunstyrelsen: -3 970 000 €
Nämnden för fostran och utbildning: -9 830 000 €
Välfärdsnämnden: -1 310 000 €
Byggnads- och miljönämnden: -780 000 €

Kunnanhallituksen 16.6.2025 tekemän päätöksen mukaisesti kunnanhallitus tarkastelee talousarvion valmisteluohjetta syyskuussa ennen lautakuntien lopullisia talousarvioehdotuksia. Tarkastelussa tarkastellaan erityisesti verotulojen kasvun, toiminnan sopeuttamisen ja tasapainottamistyön aikataulun välistä suhdetta.

Kunnanhallituksen käsiteltäviä asioita kesäkuussa, Kuntaliitto on päivittänyt verotuloennusteensa elokuussa 2025. Kunnan osalta vuoden 2026 ennuste poikkeaa noin -200 000 € aiemmasta. Syksyn aikana julkaistaan vielä lisäennusteita, jotka voivat joko heikentää tai vahvistaa kunnan taloudellista tilannetta.

Talousarvioraamissa, joka hyväksyttiin 16.6.2025, on otettu huomioon vuoden 2026 talousarviota varten laadittu kokonaistaloudellinen ohjelma. Raamiin sisältyy toiminnan tehostamistoimia yhteensä 320 000 eurolla, teknisen toimialan vuokratuottojen vähennys 180 000 eurolla sekä verotulojen kasvu yhteensä 1,5 miljoonalla eurolla. Toiminnan tehostamisen 320 000 euron säästöt jakautuvat seuraavasti: kunnanhallitus 50 000 €, kasvatus- ja opetuslautakunta 200 000 €, hyvinvointilautakunta 30 000 € ja tekninen lautakunta 40 000 €.

Koska kunnan tulopohja on heikentynyt, aikaisemmin tehdyt päätökset on syytä tarkistaa. Valmistelu esittää, että kunnanhallitus velvoittaa lautakunnat tarkastelemaan toimintaansa uudelleen. Toimialojen tehostamistoimenpiteiden kokonaissumma muutetaan 320 000 eurosta 440 000 euroon seuraavasti:

- Kunnanhallitus: 50 000 + 20 000, yhteensä 70 000 €
- Kasvatus- ja opetuslautakunta: 200 000 + 50 000, yhteensä 250 000 €
- Hyvinvointilautakunta: 30 000 + 10 000, yhteensä 40 000 €
- Rakennus- ja ympäristölautakunta: 0 + 20 000, yhteensä 20 000 €
- Tekninen lautakunta: 40 000 + 20 000, yhteensä 60 000 €

Esitys:

Kunnanhallitus antaa seuraavan päivitetyn talousarvioraamin lautakunnille ja keskushallinnolle vuoden 2026 talousarvion laatimista varten:

Ulkoisen nettobudjetin kehykset toimintavuodelle 2026:

Kunnanvaltuusto: -60 000 €
Tarkastuslautakunta: -20 000 €
Keskusvaalilautakunta: -0 €
Kunnanhallitus: -3 970 000 €
Kasvatus- ja opetuslautakunta: -9 830 000 €
Hyvinvointilautakunta: -1 310 000 €
Rakennus- ja ympäristölautakunta: -780 000 €

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

Tekniska nämnden: -960 000 €

Tekninen lautakunta: -960 000 €

Investeringsnivån för år 2026 är 1,3-1,8 miljoner €.

Vuoden 2026 investointitaso on 1,3-1,8 miljoonaa €.

Kommunstyrelsen uppdaterar tidtabellen för budgetarbetet enligt följande:

Kunnanhallitus päivittää talousarviotyön aikataulun seuraavasti:

September:

- Nämnderna ger sina budgetförslag inkluderande investeringsplan

Syyskuu:

-Lautakunnat antavat talousarvioehdotuksensa mukaan lukien investointisuunnitelman.

Oktober:

- Verksamheterna lämnar sitt budgetmaterial till centralförvaltningen senast onsdagen den 1.10.2025.
- Förhandlingskommittén diskuterar sektorernas budgetförslag 2026 efter samtliga nämndbehandlingsar den 2.10.2025
- Styrelsen prioriterar de alternativa ekonomiska åtgärderna den 6.10.2025
- Kommundirektörens budgetförslag färdigställs
- Kommunstyrelsens budgetmöte den 23.10.2025.

Lokakuu:

- Toimialat toimittavat talousarvion materiaalin keskushallinnolle viimeistään keskiviikkona 1.10.2025.
- Neuvottelutoimikunta keskustelea toimialojen vuoden 2026 talousarvioehdotuksista kaikkien lautakuntakäsittelyjen jälkeen 2.10.2025.
- Hallitus priorisoi vaihtoehtoiset taloudelliset toimenpiteet 6.10.2025.
- Kunnanjohtajan talousarvioehdotus valmistuu.
- Kunnanhallituksen talousarviokokous pidetään 23.10.2025.

November:

- Kommunstyrelsens första budgetbehandling den 3.11.2025
- Kommunstyrelsen ger sitt budgetförslag den 10.11.2025
- Kommunfullmäktige behandlar budgeten 2026 i samband med att skatterna fastställs den 17.11.2025.

Marraskuu:

- Kunnanhallituksen ensimmäinen talousarviokäsittely 3.11.2025.
- Kunnanhallitus antaa talousarvioehdotuksensa 10.11.2025.
- Kunnanvaltuusto käsittelee vuoden 2026 talousarvion verojen vahvistamisen yhteydessä 17.11.2025.

Behandling

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen följande motförslag:

Käsittely:

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsen Bergman-Auvisen kannattamana seuraavan vastaesityksen:

Kommunstyrelsen ger följande uppdaterade budgetram till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026:

Kunnanhallitus antaa seuraavan päivitetyn talousarvioraamin lautakunnille ja keskushallinnolle vuoden 2026 talousarvion laatimista varten:

Budgetram för den externa nettobudgeten gällande verksamhetsår 2026:

Ulkoisen nettobudjetin kehukset toimintavuodelle 2026:

Kommunfullmäktige: -60 000 €
Revisionsnämnden: -20 000 €
Centralvalnämnden: -0 €
Kommunstyrelsen: -3 970 000 €
Nämnden för fostran och utbildning: -9 830 000 €
Välfärdsnämnden: -1 310 000 €
Byggnads- och miljönämnden: -780 000 €
Tekniska nämnden: -960 000 €

Kunnanvaltuusto: -60 000 €
Tarkastuslautakunta: -20 000 €
Keskusvaalilautakunta: -0 €
Kunnanhallitus: -3 970 000 €
Kasvatus- ja opetuslautakunta: -9 830 000 €
Hyvinvointilautakunta: -1 310 000 €
Rakennus- ja ympäristölautakunta: -780 000 €
Tekninen lautakunta: -960 000 €

Investeringsnivån för år 2026 är 1,3-1,8 miljoner €. Kommunstyrelsen uppdaterar tidtabellen för budgetarbetet enligt följande:

Vuoden 2026 investointitaso on 1,3-1,8 miljoonaa €. Kunnanhallitus päivittää talousarviotyön aikataulun seuraavasti:

September:

Syyskuu:

Kommunstyrelsen - Kunnanhallitus

- Nämnderna ger sina budgetförslag inkluderande investeringsplan

Oktober:

- Verksamheterna lämnar sitt budgetmaterial till centralförvaltningen senast onsdagen den 1.10.2025.
- Förhandlingskommittén diskuterar sektorernas budgetförslag 2026 efter samtliga nämndbehandlingar den 2.10.2025
- Styrelsen prioriterar de alternativa ekonomiska åtgärderna den 6.10.2025
- Kommundirektörens budgetförslag färdigställs
- Kommunstyrelsens budgetmöte (aftonskola) den 23.10.2025, där kommundirektörens budgetförslag presenteras, gruppordförandena får en kallelse till mötet.
- Kommundirektörens budgetförslag publiceras den 30.10 (presskonferens hålls den 31.10)

November:

- Kommunstyrelsens första budgetbehandling den 3.11.2025
- Kommunstyrelsen ger sitt budgetförslag den 10.11.2025
- Kommunfullmäktige behandlar budgeten 2026 i samband med att skatterna fastställs den 17.11.2025.

Därtill konstaterar kommunstyrelsen följande:

Kommundirektören befullmäktigas att leda utarbetandet av anpassningsprogrammet för planperioden 2027–2028 så, att kommunens resultat är positivt senast år 2029. De anpassningsåtgärder och eventuella granskningsobjekt som görs för åren 2027–2028 beaktas i en separat bilaga.

I ekonomiplanen görs en bedömning av i vilket skede investeringsplanerna för Joddböleområdet kan ge intäkter till kommunen.

Tjänstemannakåren uppmanas också att lägga fram förslag om vilka fastigheter som kan avyttras under åren 2026–2028.

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om motförslaget. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Beslut:

Godkändes enligt motförslag.

Verkställare: ekonomichefen

Delgivning: sektorcheferna

Ändringssökande: ändring kan ej sökas, gäller beredning

-Lautakunnat antavat talousarvioehdotuksensa mukaan lukien investointisuunnitelman.

Lokakuu:

- Toimialat toimittavat talousarviomateriaalinsa keskushallinnolle viimeistään keskiviikkona 1.10.2025.
- Neuvottelutoimikunta keskustelee toimialojen vuoden 2026 talousarvioehdotuksista kaikkien lautakuntakäsittelyjen jälkeen 2.10.2025.
- Hallitus priorisoi vaihtoehtoiset taloudelliset toimenpiteet 6.10.2025 (iltakoulu).
- Kunnanjohtajan talousarvioehdotus valmistuu.
- Kunnanhallituksen talousarviokokous (iltakoulu) pidetään 23.10.2025, jossa kunnanjohtaja talousarvioesitys esitellään, ryhmäpuheenjohtajat saavat kutsun kokoukseen.
- Kunnanjohtajan talousarvioesitys julkaistaan 30.10 (31.10 pidetään lehdistötillaisuus)

Marraskuu:

- Kunnanhallituksen ensimmäinen talousarviokäsittely 3.11.2025.
- Kunnanhallitus antaa talousarvioehdotuksensa 10.11.2025 (muutosesitysten käsittely)
- Kunnanvaltuusto käsittelee vuoden 2026 talousarvion verojen vahvistamisen yhteydessä 17.11.2025.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa seuraavaa:

Kunnanjohtaja valtuutetaan ohjaamaan sopeutusohjelman laadintaa vuosille 2027-2028 suunnitelmakaudelle siten, että kunnan tulos on positiivinen viimeistään vuonna 2029. Vuosille 2027-2028 tehtävät sopeuttamistoimet ja mahdolliset tarkastuskohteet huomioidaan erillisellä liitteellä.

Taloussuunnitelmaan laaditaan arvio siitä, missä kohtaan Joddbölen alueen investointisuunnitelmat voivat tuoda tuloja kunnalle.

Virkakuntaa pyydetään myös tuomaan esityksiä siitä, mistä kiinteistöistä voidaan luopua vuoden 2026-2028 aikana

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko vastaesityksestä päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Päätös:

Hyväksyttiin vastaesityksen mukaisesti.

Täytäntöönpanija: talouspäällikkö

Tiedoksi: toimialajohtajat

Muutoksenhaku: ei muutoksenhakua, koskee valmistelua